

Arbetsmarknadsnämnden

Sammanträdesdatum 24 augusti 2023

Yttrande över betänkandet Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25), dnr 00128/2023

Sammanfattning

Utredningen föreslår att det ska införas ett krav på kunskaper i det svenska språket och om det svenska samhället för att en utlänning ska kunna beviljas permanent uppehållstillstånd. Kunskapskravet ska gälla för utlänningar som har fyllt 18 år fram till dess att utlänningen har rätt att uppbära inkomstgrundad ålderspension, garantipension eller äldreförsörjningsstöd enligt socialförsäkringsbalken.

Kunskapskravet ska föras in i utlänningslagen. Nivån på kravet på kunskaper i det svenska språket och om det svenska samhället ska också regleras i utlänningslagen.

Kunskapskravet ska gälla för den som vill ha ställning som varaktigt bosatt i Sverige samt för den som förlorat en sådan ställning och vill återfå den. Kunskapskravet ska inte gälla för kvotflyktingar eller när en ansökan om permanent uppehållstillstånd ska göras av någon annan än utlänningen.

Utredningen föreslår att Universitets- och högskolerådet ska ha det övergripande och samordnande ansvaret för kunskapsprovet. Det ansvaret innefattar bl.a. att ta fram provet. Trafikverket föreslås ansvara för själva genomförandet av provet.

Avgiften ska vara 700 kronor för respektive delprov. Den som är statslös och som har fått flyktingförklaring eller resedokument av en svensk myndighet ska inte betala någon avgift för kunskapsprovet.

Utredningen föreslår att lagförslagen ska träda i kraft den 1 juli 2027.

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig positiv till utredningens förslag. Kunskaper i svenska språket och grundläggande samhällskunskap har stor betydelse för möjligheten att få arbete och i övrigt integreras i det svenska samhället.

Förvaltningen anser dock att det är viktigt att kommunerna får full kostnadstäckning för eventuella ökade utgifter på grund av ökat antal deltagare inom sfi och längre inskrivningstider.

Beredning

- Strategisk utvecklare inom migration och etablering
- Verksamhetschef vuxenutbildningen

I ärendet finns följande handlingar

- Remiss av SOU 2023:25 Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd

Arbetsmarknadsförvaltningens bedömning

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig positiv till utredningens förslag. Kunskaper i svenska språket och grundläggande samhällskunskap har stor betydelse för möjligheten att få arbete och i övrigt integreras i det svenska samhället. Invånare som har en hög motivation att permanent bosätta i Sverige kommer tillgodogöra sig kunskaper i samhällskunskap i kombination med kunskaper i svenska språket. Bedömningen är att detta kan underlätta en vidare integration i samhället.

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig vidare positiv till att delprovet i det svenska språket ska pröva hörförståelse på nivå som motsvarar A2 enligt den gemensamma europeiska referensramen för språk (GERS). Kurserna inom svenska för invandrare (sfi) är relaterade till GERS där kurs C inom sfi till stor del motsvarar nivå A2 inom GERS. Ett sånt här beslut kan dels öka intresset för den enskilda att nå betyg i sfi men även att läsa svenska vidare på grundläggande nivå. Härutöver leder förslaget förhoppningsvis till att fler utrikesfödda lär sig bättre svenska vilket ökar deras möjligheter att tillgodogöra sig samhällsinformation på svenska språket, klara sig utan tolk vid myndighetskontakter och etablera sig på arbetsmarknaden.

Förvaltningen anser dock att följande måste beaktas ytterligare. Inom utredningen görs bedömningen att förslagen kan bidra till att kommunernas kostnader för att anordna sfi bedöms öka då antalet deltagare i sfi kan komma att öka. Förvaltningen delar denna bedömning och anser att det är viktigt att kommunerna får full kostnadstäckning för eventuella ökade utgifter på grund av ökat antal deltagare och längre inskrivningstider.

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig positiv till att Universitets- och högskolerådet ska ha det övergripande och samordnande ansvaret för kunskapsprovet och att kontinuerligt utveckla kunskapsprovet. Förvaltningen ställer sig dessutom positiv till att Trafikverket ges ansvaret för genomförandet av kunskapsprovet. En ordning där staten bedömer språk- och samhällskunskapen säkerställer en bättre likvärdighet för att påvisa kunskap som krävs för ett permanent uppehållstillstånd. Liksom utredningen bedömer förvaltningen att kursen inom samhällsorientering inte ger garanti för att individerna faktiskt har införskaffat den kunskap som krävs för att kunna leva i det svenska samhället. Någon examination förekommer varken under eller i slutet av kursen samhällsorientering. Det går således inte att förutse vilka kunskaper som deltagarna förvärvar eftersom det beror på vilka specifika

ämnen som varje lärare väljer att ta upp på lektionerna och vilka diskussioner som förs.

Maria Norrby
Arbetsmarknadsdirektör

Johanna Eriksson
Kvalitetschef
Kvalitetsenheten